

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/77/2023
Identifikačné číslo spisu:	2622204039
Dátum vydania rozhodnutia:	23.07.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Erika Šobichová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:2622204039.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov: 1/ golf SPS travel s.r.o., Senica, Dlhá 1492, IČO: 43 809 723, 2/ GASEMA, s. r. o., Senica, Dlhá 1492, IČO: 43 842 216, oboch zastúpených advokátom JUDr. Miloslavom Tóthom, Šaľa, Jarmočná 2264/3, proti žalovanému: GRS, s.r.o., Šajdíkove Humence 503, Šajdíkove Humence, IČO: 36 283 053, zastúpenému advokátom Mgr. Martinom Jungom, Bratislava, Panónska cesta 6, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, vedenom na Okresnom súde Senica pod sp. zn. 3C/30/2022, o dovolaní žalobcov 1/ a 2/ proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 20. decembra 2022 sp. zn. 10Co/148/2022, takto

rozhodol:

- Dovolenie z a m i e t a.
- Vo zvyšku dovolanie o d m i e t a.
- Žalovanému priznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie I. výrokom uložil žalovanému povinnosť strpieť prechod pešo žalobcu 1/, žalobcu 2/ a osôb odvodzujúcich svoje práva od žalobcu 1/ a žalobcu 2/ ako aj prejazd motorovými a nemotorovými vozidlami, ktorých celková hmotnosť nepresahuje 3,5 tony žalobcu 1/, žalobcu 2/ a osôb odvodzujúcich svoje práva od žalobcu 1/ a žalobcu 2/ cez pozemok parcely reg. „C“, par. č. 11138/10, druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie o výmere 10722 m² nachádzajúci sa v okrese Senica, obci Š. C., katastrálnom území Š. C., zapísaný na LV č. XXXX vedenom Okresným úradom Senica, katastrálny odbor, ako aj cez cestnú komunikáciu vybudovanú na tomto pozemku, II. výrokom uložil žalovanému povinnosť zdržať sa akýchkoľvek úkonov, ktoré môžu žalobcovi 1/, žalobcovi 2/ a osobám odvodzujúcim svoje práva od žalobcu 1/ a žalobcu 2/ sťažiť alebo znemožniť prechod pešo a prejazd motorovými a nemotorovými vozidlami, ktorých celková hmotnosť nepresahuje 3,5 tony cez pozemok parcely reg. „C“, par. č. 11138/10, druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie o výmere 10722 m², nachádzajúci sa v okrese Senica, obci Š. C., katastrálnom území Š. C., zapísaný na LV č. XXXX vedenom Okresným úradom Senica, katastrálny odbor ako aj cez cestnú komunikáciu vybudovanú na tomto pozemku, III. výrokom vo zvyšnej časti návrh na nariadenie neodkladného

opatrenia zamietol, IV. výrokom priznal žalobcovi 1/ a 2/ voči žalovanému právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Rozhodnutie okresný súd odôvodnil právne aplikáciou ust. § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, ods. 2 písm. d), § 326 ods. 1, § 328 ods. 1, § 336 ods. 1, § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku (ďalej „aj“ CSP).

3. Súd prvej inštancie právne uzavrel, že návrh žalobcu 1/ a 2/ na nariadenie neodkladného opatrenia je dôvodný, keď žalobcovia návrhom a listinnými dôkazmi preukázali skutočnosti osvedčujúce dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana. Mal preukázané, že žalobca 1/ má právo prechodu a prejazdu cez pozemky patriace žalovanému vyplývajúce zo Zmluvy o zriadení vecného bremena č. P999/2013/PBB zo dňa 30. septembra 2013, tak ako je presne špecifikované na liste vlastníctva č. XXXX, časť C. Žalobcovi 2/ opodstatnenosť nároku vyplýva z nájomnej zmluvy, ktorú uzavrel so žalobcom 1/ Žalobcovia sa nevedia z verejnej komunikácie k predmetným nehnuteľnostiam a stavbe dostať inak ako cez príľahlé pozemky žalovaného a ten svoje povinnosti jemu vyplývajúce z vecného bremena nerešpektuje. Žalobcovia dostatočne osvedčili skutočnosti odôvodňujúce neodkladnú úpravu pomerov medzi nimi a žalovaným. Nariadenie neodkladného opatrenia je nutné z dôvodu, že zo strany žalovaného nemožno očakávať dobrovoľnú nápravu. Podaným návrhom sa žalobcovia domáhajú práv, na ktoré majú nárok zo zmluvy o zriadení vecného bremena, teda nariadené neodkladné opatrenie nijakým spôsobom nezasiahne nad rámec povinností žalovaného, ktoré má už v súčasnosti rešpektovať a to na základe predmetnej zmluvy. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia okresný súd čiastočne zamietol, nakoľko žalobcovia žiadali prejazd všetkými motorovými a nemotorovými vozidlami, pričom zamietol návrh v časti prejazdu motorových a nemotorových vozidiel nad 3,5 tony, keď zo zmluvy o zriadení vecného bremena mal okresný súd za to, že prejazd je povolený iba motorovým a nemotorovým vozidlám do 3,5 tony. Žalobcom neuložil povinnosť podať v určenej lehote žalobu vo veci samej, nakoľko mal za to, že už len samotným nariadením neodkladného opatrenia možno dosiahnuť trvalú úpravu pomerov medzi stranami.

4. O náhrade trov konania rozhodol podľa ustanovenia § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku a žalobcom 1/ a 2/ napriek tomu, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia bol sčasti zamietnutý, priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Súd prvej inštancie mal za to, že ide len o nepatrný neúspech vo veci. O výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

5. Na základe odvolania žalovaného Krajský súd v Trnave (ďalej len „odvolací súd“) výrokom 1. odvolanie žalovaného voči III. výroku uznesenia súdu prvej inštancie odmietol. Výrokom II. napadnuté výroky I. a II. uznesenia súdu prvej inštancie zmenil tak, že uložil žalovanému povinnosť strpieť prechod pešo a prejazdu osobnými motorovými a nemotorovými vozidlami, ktorých celková hmotnosť nepresahuje 3,5 tony žalobcu 1/ a žalobcu 2/ cez pozemok a parcely registra C parcela č. 11138/10, druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie o výmere 10 722 m² nachádzajúci sa v okrese Senica, v obci Š. C., katastrálnom území Š. C., zapísaný na LV č. XXXX vedenom Okresným úradom Senica, katastrálny odbor ako aj cez cestnú komunikáciu vybudovanú na tomto pozemku a vo zvyšku návrh zamietol. Výrokom III. poučil žalovaného, že je oprávnený proti žalobcovi 1/ podať žalobu o ochranu proti neoprávnenému zásahu podľa § 126 Občianskeho zákonníka. Výrokom IV. žalovanému priznal voči žalobcom 1/ a 2/ v časti zdržať sa akýchkoľvek úkonov voči žalobcom 1/ a 2/ a v časti strpieť prechod pešo a prejazd motorovými a nemotorovými vozidlami a osôb odvodzujúcich svoje právo od žalobcu 1/ a žalobcu 2/ nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v plnom rozsahu. Výrokom V. žalobcom 1/ a 2/ priznal voči žalovanému v časti nároku strpieť prechod pešo žalobcu 1/ a žalobcu 2/ nárok na náhradu prvoinštančného a odvolacieho konania v plnom rozsahu. Výrokom VI. rozhodol tak, že strany nemajú právo na náhradu trov konania v časti nároku strpieť prejazd motorovými a nemotorovými vozidlami žalobcu 1/ a žalobcu 2/.

6. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu bolo uznesenie súdu prvej inštancie iba v odvolaní účinne napadnutej časti (I. a II. výrok napadnutého uznesenia súdu prvej inštancie a IV. výrok o náhrade trov

konania).

7. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací dospel k záveru, že uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutej časti (I. a II. výrok) nie je úplne vecne správne a keďže neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie ani na jeho zrušenie, bolo potrebné ho zmeniť.

8. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu, s poukazom na obsah preskúmaného uznesenia i jednotlivé argumenty žalovaného predstreté ním v odvolacom konaní, bolo posúdiť, či sú splnené zákonné podmienky a dané skutkové okolnosti odôvodňujúce nariadiť vo veci neodkladné opatrenie (I. výrok - žalovaný je povinný strpieť prechod pešo žalobcu 1., žalobcu 2. a osôb odvodzujúcich svoje práva od žalobcu 1/ a žalobcu 2/ ako aj prejazd motorovými a nemotorovými vozidlami, ktorých celková hmotnosť nepresahuje 3,5 tony žalobcu 1/, žalobcu 2/ a osôb odvodzujúcich svoje práva od žalobcu 1/ a žalobcu 2/ cez pozemok parcely reg. „C“, par. č. 11138/10, druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie o výmere 10722 m² nachádzajúci sa v okrese Senica, obci Š. C., katastrálnom území Š. C., zapísaný na LV č. XXXX vedenom Okresným úradom Senica, katastrálny odbor, ako aj cez cestnú komunikáciu vybudovanú na tomto pozemku, II. výrok - žalovaný je povinný zdržať sa akýchkoľvek úkonov, ktoré môžu žalobcovi 1/, žalobcovi 2/ a osobám odvodzujúcim svoje práva od žalobcu 1/ a žalobcu 2/ sťažiť alebo znemožniť prechod pešo a prejazd motorovými a nemotorovými vozidlami, ktorých celková hmotnosť nepresahuje 3,5 tony cez pozemok parcely reg. „C“, par. č. 11138/10, druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie o výmere 10722 m², nachádzajúci sa v okrese Senica, obci Š. C., katastrálnom území Š. C., zapísaný na LV č. XXXX vedenom Okresným úradom Senica, katastrálny odbor ako aj cez cestnú komunikáciu vybudovanú na tomto pozemku, III. výrok - žalobca 1/ a žalobca 2/ má voči žalovanému právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 %).

9. Žalobcovia odôvodnili nariadenie neodkladného opatrenia potrebou neodkladnej úpravy pomerov s poukazom na to, že zabezpečenie rešpektovania povinností vyplývajúcich z vecného bremena nie je možné dosiahnuť inak, ako rozhodnutím súdu. Odvolací súd poukázal na ust. §§ 324 až 329 CSP o neodkladnom opatrení aj s prísl. teoretickými úvahami, ďalej tiež na ust. § 151o ods. 1 OZ, ktoré sa viaže k vzniku vecných bremien.

10. Odvolací súd uviedol, že z obsahu spisu vyplýva, že Zmluvou o zriadení vecného bremena číslo P 999/2013/PBB zo dňa 30. septembra 2013 oprávnený z vecného bremena MB DEVELOP s.r.o. (právny predchodca žalobcu 1/) a povinný z vecného bremena Golf Residence Senica a.s. (právny predchodca žalovaného) v IV. článku zriadili na dobu neurčitú vecné bremeno vecnoprávnej povahy viaznuce na povinných nehnuteľnostiach (povinný pozemok parcela č. 11138/10 o výmere 15085 m², ktorý je ku dňu uzavretia zmluvy zapísaný na LV č. XXXX, katastrálne územie Š. C.) t. j. na povinnom pozemku a na prístupovej komunikácii, ktorému zodpovedá právo každého vlastníka a/alebo spoluvlastníka oprávnenej nehnuteľnosti (parcela č. 11138/436 o výmere 300 m², ktorá bola vytvorená geometrickým plánom) prechádzať cez povinný pozemok a cez prístupovú komunikáciu pešo a jazdiť cez povinný pozemok a cez prístupovú komunikáciu takými osobnými motorovými vozidlami alebo nemotorovými vozidlami, ktorých celková hmotnosť nepresahuje 3,5 tony. V článku 4.4 (v predmetnej zmluve) sa dohodli, že účelom existencie vecného bremena (a práv zodpovedajúcim vecnému bremenu) bude umožnenie prístupu (priechodu a prejazdu) k oprávnenej nehnuteľnosti cez povinné nehnuteľnosti za účelom riadneho užívania oprávnenej nehnuteľnosti a prevádzkovania zariadenia rýchleho občerstvenia, ktoré má byť na oprávnenej nehnuteľnosti vybudované. Povinný sa zaväzuje umožniť a strpieť, aby práva zodpovedajúce vecnému bremenu (t. j. právu prechodu a prejazdu k oprávnenej nehnuteľnosti cez povinné nehnuteľnosti) mohli počas celej doby trvania vecného bremena okrem samotného oprávneného využívať aj osoby, ktorým oprávnený také oprávnenie za účelom zabezpečenia riadneho prevádzkovania zariadenia udelí, a to za predpokladu, že oprávnený o udelení takéhoto oprávnenia povinného vhodným spôsobom informuje a oznámi mu identifikačné údaje osôb, ktorým také oprávnenie udelil. Osoby uvedené v predošlej vete (návštevy oprávneného) budú povinné dodržiavať Prevádzkový poriadok, pričom práva zodpovedajúce vecnému bremenu budú môcť využívať najviac v takom rozsahu, v akom ich môže podľa tejto zmluvy využívať samotný oprávnený. Žalobca / je zapísaný ako výlučný vlastník nehnuteľností zapísaných na liste vlastníctva č. XXXX, katastrálne územie Š. C., parcely registra „C“,

parcely č. 11138/436 ostatná plocha o výmere 219 m², parcely č. 11138/451 zastavaná plocha a nádvorie o výmere 81 m², kaviareň s predajňou súp. číslo XXX postavená na parcele č. 11138/451 zastavaná plocha a nádvorie o výmere 81 m² (čl. 6). Na liste vlastníctva č. XXXX je zapísané vecné bremeno na základe Zmluvy o zriadení vecného bremena V-2898/13, vklad povolený 13. januára 2014. Žalovaný je zapísaný ako výlučný vlastník nehnuteľnosti zapísanej na LV č. XXXX, katastrálne územie Š.G. C., parcely registra „C“, parcely č. 11138/10 zastavaná plocha a nádvorie o výmere 10722 m² (čl. 16). Nájomnou zmluvou zo dňa 29. decembra 2019 žalobca 1/ ako prenajímateľ prenajal žalobcovi 2/ ako nájomcovi od 1. januára 2020 na dobu neurčitú na užívanie nehnuteľnosti zapísanej na LV č. XXXX, katastrálne územie Š.I. C. pozemok parcely registra C, parcely č. 11138/436, ostatná plocha o výmere 219 m², pozemok parcely registra C, parcely č. 11138/451 zastavaná plocha a nádvorie o výmere 81 m², stavba súp. č. XXX, kaviareň s predajňou, postavená na parcele registra C, parcely č. 11138/451 (čl. 13).

11. Z citovaných zákonných ustanovení podľa odvolacieho súdu možno jednoznačne vyvodiť, že právna úprava ohľadom rozhodovania o návrhoch na neodkladné opatrenie popri nevyhnutnosti rýchlo a pružne vyriešiť vzniknutý stav, vyžaduje aj hodnoverné osvedčenie dôvodnosti a trvania nároku, resp. podmienok na nariadenie neodkladného opatrenia. V Civilnom sporovom poriadku je možnosť nariadenia neodkladného opatrenia uvedená v prípade potreby bezodkladnej úpravy pomerov alebo obavy z ohrozenia exekúcie. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia vyžaduje opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

12. Odvolací súd zdôraznil, že úspech strany, ktorá sa domáha nariadenia neodkladného opatrenia, vyžaduje preukázanie danosti hmotnoprávneho nároku (práva) medzi sporovými stranami, ohľadne ktorého majú byť upravené ich pomery (tzv. osvedčenie nároku), a súčasne vyžaduje, aby neboli vážnejšie pochybnosti o potrebe neodkladnej (dočasnej) úpravy. Samotný nárok teda nemusí byť preukázaný nepochybne. Podmienkou pre nariadenie neodkladného opatrenia je súčasne osvedčenie, že bez okamžitej úpravy pomerov, by bolo právo niektorej zo strán ohrozené. Z charakteru neodkladného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením súd nemusí zisťovať všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie meritórneho rozhodnutia, čo ale neoslabuje potrebu osvedčenia aspoň základných skutočností potrebných pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť neodkladná ochrana, ako aj osvedčenie potreby bezodkladnej úpravy pomerov.

13. Súd prvej inštancie v návrhu v časti uloženia povinnosti žalovanému strpieť prechod pešo a prejazd motorovými a nemotorovými vozidlami, ktorých celková hmotnosť nepresahuje 3,5 tony žalobcu 1/, žalobcu 2/ cez pozemok parcely reg. „C“, par. č. 11138/10, druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie o výmere 10722 m² nachádzajúci sa v okrese Senica, obci Š. C., katastrálnom území Š. C., zapísaný na LV č. XXXX vedenom Okresným úradom Senica, katastrálny odbor, ako aj cez cestnú komunikáciu vybudovanú na tomto pozemku vyhovel, keď mal osvedčenú dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana. Mal preukázané, že žalobca 1/ má právo prechodu a prejazdu cez pozemky patriace žalovanému vyplývajúce zo Zmluvy o zriadení vecného bremena č. P999/2013/PBB zo dňa 30. septembra 2013 a žalobcovi 2/ opodstatnenosť nároku vyplýva z nájomnej zmluvy, ktorú uzavrel so žalobcom 1/. Pričom žalobcovia sa nevedia z verejnej komunikácie k predmetným nehnuteľnostiam a stavbe dostať inak ako cez príľahlé pozemky žalovaného a ten svoje povinnosti jemu vyplývajúce z vecného bremena nerešpektuje. Odvolací súd sa so záverom súdu prvej inštancie stotožnil, keď žalobcovia osvedčili trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana navrhovaným neodkladným opatrením a zároveň osvedčili aj potrebu bezodkladnej úpravy pomerov, pričom od žalovaného nemožno očakávať dobrovoľnú nápravu, čo vyplýva zo skutočnosti, že žalovaný podmienil vstup aj konateľa žalobcu 1/ a žalobcu 2/ prostredníctvom čipu, ktorý im odovzdal žalovaný, avšak iba v jednom vyhotovení za účelom otvorenia si rampy podľa nariadenia žalovaného (ktorú skutočnosť žalovaný podľa § 151 CSP nepoprel). Žalovaný v podanom odvolaní nespochybnil, že ak je oprávneným z vecného bremena právnická osoba, potom toto právo môže vykonávať jej štatutárny orgán, jeho členovia a zamestnanci, ktorých miesto výkonu práce je na nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobcu 1/, ako aj žalobca

2/, ktorého právo užívať povinnú nehnuteľnosť v rozsahu vecného bremena vyplýva z nájomnej zmluvy uzavretej so žalobcom 1/.

14. Ďalej odvolací súd poukázal na ust. § 127, § 132 ods. 1 a § 326 ods. 1 CSP. Uviedol, že žalobným návrhom sa rozumie tzv. petit a ide o spresnenie všeobecnej náležitosti podania (čo sa podaním sleduje). Žalobný návrh musí byť jasný, zrozumiteľný a presne formulovaný. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia je však procesný úkon strany, ktorý treba posudzovať ako každé podanie podľa obsahu. To znamená, že za návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, teda predmet konania, nemožno považovať iba samotný petit neodkladného opatrenia, ale aj jeho skutkové odôvodnenie, čo spolu s navrhovaným petitom vymedzuje predmet neodkladného opatrenia. Žalobca musí preto svoj nárok presne vyjadriť tak, aby bola splnená požiadavka materiálnej vykonateľnosti vydaného uznesenia. Tá je splnená vtedy, ak je možné navrhovaný petit neodkladného opatrenia prevzatý do výroku uznesenia vykonať niektorým zo spôsobov výkonu exekúcie. Preto neprimeraný formalizmus pri posudzovaní procesných úkonov strán sporu a prílišný tlak na dopĺňanie takých náležitostí do procesných úkonov, ktoré nemajú základný význam pre ochranu zákonnosti, nie sú v súlade s ústavnými princípmi spravodlivého procesu (nález ÚS SR sp. zn. IV. ÚS 1/02 z 26. septembra 2002).

15. Podľa odvolacieho súdu, súd je teda viazaný obsahom žalobného návrhu a nie doslovným znením petitu žaloby (neodkladného opatrenia). Súd v sporovom konaní nemôže svojvoľne meniť obsah návrhu, t. j. rozhodovať o niečom, čo žalobca neučinil predmetom konania. Presná formulácia výroku rozhodnutia súdu musí vychádzať z obsahu návrhu (aj na nariadenie neodkladného opatrenia), nemusí však byť formulačne doslovne totožná so znením petitu navrhnutého neodkladným opatrením. Teda v danej veci aj v časti požiadavky žalobcov strpieť prechod pešo a prejazd motorovými a nemotorovými vozidlami, ktorých celková hmotnosť nepresahuje 3,5 tony žalobcu 1/, žalobcu 2/ cez pozemok parcely reg. „C“, parc. č. 11138/10, druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie o výmere 10722 m² nachádzajúci sa v okrese Senica, obci Š. C., katastrálnom území Š. C., zapísaný na LV č. XXXX vedenom Okresným úradom Senica, katastrálny odbor, ako aj cez cestnú komunikáciu vybudovanú na tomto pozemku, je súd viazaný návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorého súčasťou sú aj skutkové tvrdenia žalobcov, pričom s prihliadnutím na práve skutkové tvrdenia obsiahnuté v návrhu bolo podľa odvolacieho súdu dôvodné pristúpiť len k formulačnej zmene navrhovaného neodkladného opatrenia v tejto časti. Žalobcovia už v návrhu poukázali na obsah predmetnej zmluvy o zriadení vecného bremena zo dňa 30. septembra 2013 (čl. IV), ktorou bolo zriadené vecné bremeno v práve vlastníka oprávnenej nehnuteľnosti prechádzať cez (povinný) pozemok žalovaného pešo a jazdiť cez pozemok žalovaného osobnými motorovými a nemotorovými vozidlami, ktorých celková hmotnosť nepresahuje 3,5 tony. Odvolací súd má za to, že ním iba preformulovaný návrh (výrok) neodkladného opatrenia presne vymedzuje požiadavku žalobcov v tejto časti nároku neodkladného opatrenia. Vzhľadom iba na formálnu zmenu napadnutého I. výroku súdu prvej inštancie v časti povinnosti žalovaného strpieť prechod pešo a prejazd motorovými a nemotorovými vozidlami, ktorých celková hmotnosť nepresahuje 3,5 tony žalobcu 1/, žalobcu 2/ cez pozemok parcely reg. „C“, parc. č. 11138/10, druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie o výmere 10722 m² nachádzajúci sa v okrese Senica, obci Š. V. C., katastrálnom území Š. C., zapísaný na LV č. XXXX vedenom Okresným úradom Senica, katastrálny odbor, ako aj cez cestnú komunikáciu vybudovanú na tomto pozemku, odvolací súd napadnutý I. výrok v časti (povinnosti strpieť prechod pešo a jazdy osobnými motorovými a nemotorovými vozidlami, ktorých celková hmotnosť nepresahuje 3,5 tony žalobcu 1/ a žalobcu 2/ cez pozemok parcely reg. „C“, parc. č. 11138/10, druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie o výmere 10722 m² nachádzajúci sa v okrese Senica, obci Š. C., katastrálnom území Š. C., zapísaný na LV č. XXXX vedenom Okresným úradom Senica, katastrálny odbor, ako aj cez cestnú komunikáciu vybudovanú na tomto pozemku) ako vecne správny potvrdil v súlade s § 387 ods. 1 CSP, nakoľko v podanom odvolaní žalovaný neuviedol žiadne ďalšie relevantné skutočnosti, ktorými by preukázal nesprávnosť rozhodnutia v tejto napadnutej časti, odvolací súd nepovažoval ním uvádzané tvrdenia za také, ktoré by svojou relevanciou boli spôsobilé privodiť (nielen formálnu) obsahovú zmenu rozhodnutia v uvedenej časti I. výroku.

16. Pokiaľ ide o návrh žalobcov 1/ a 2/ v časti strpieť prechod pešo a prejazd motorovými a nemotorovými vozidlami, ktorých celková hmotnosť nepresahuje 3,5 tony osôb odvodzujúcich svoje

práva od žalobcu 1/ a žalobcu 2/ cez pozemok parcely reg. „C“, parc. č. 11138/10, druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie o výmere 10722 m² nachádzajúci sa v okrese Senica, obci Š. C., katastrálnom území Š. C., zapísaný na LV č. XXXX vedenom Okresným úradom Senica, katastrálny odbor, ako aj cez cestnú komunikáciu vybudovanú na tomto pozemku, odvolací súd sa nestotožnil so záverom súdu prvej inštancie o dôvodnosti tohto nároku. Neodkladné opatrenie podľa § 325 ods. 1 písm. d) CSP spočíva v uložení povinnosti niečo aktívne vykonať, zdržať sa istých rušivých zásahov, alebo naopak strpieť určité obmedzenia. Výrok neodkladného opatrenia môže znieť na individuálny výkon alebo zákaz niektorej z uvedených možností, prípadne kumuláciu všetkých alebo niektorých z nich vo vzťahu ku konkrétnej (oprávnenej) osobe. Tento pomerne široký zákonný obsah umožňuje poskytnúť efektívnu ochranu v rôznych skutkových situáciách. Rovnako ako pri neodkladnom opatrení na obmedzenie dispozičného oprávnenia podľa § 325 ods. 1 písm. c) CSP je však súd povinný zohľadniť reálne dôsledky jeho nariadenia s osobitným dôrazom na prevenciu vzniku neprimeranej ujmy na strane povinnej osoby. Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie preto nepostupoval správne, keď vyhovel návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia v tejto časti, obsahujúci iba všeobecnú formuláciu „osôb“ odvodzujúcich svoje práva od žalobcu 1/ a žalobcu 2/, tým skôr, že je zřejmý rozpor medzi žalovaným ako povinným z vecného bremena a žalobcom 1/ ako oprávneným z vecného bremena ohľadom výkladu okruhu osôb, ktorým svedčí právo vecného bremena odvodené od žalobcu 1/ (žalobcu 2/) s poukazom na článok IV bod 4.1.1. a 4.1.2. v spojení s bodom 4.4. predmetnej zmluvy. Zároveň odvolací súd poukazuje na to, že v rámci rozhodovania o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nie je dôvodné riešiť prípadné výkladové nezhody v obsahu zmluvy (v danej veci zmluvy o zriadení vecného bremena), ktoré prezentujú účastníci zmluvy, resp. strany tohto sporu. Neodkladné opatrenie nesmie nikoho obmedzovať nad rozsah, ktorý je nevyhnutný na dosiahnutie sledovaného účelu. Je preto vhodné vyhýbať sa všeobecnej formulácii neodkladného opatrenia, ktoré vedie k neprimeranému obmedzovaniu povinnej osoby a uprednostniť konkretizované vymedzenie povinností a obmedzení ad hoc. Ak sa vo výroku uvedie strpenie určitej povinnosti v prospech bližšie nešpecifikovanému okruhu osôb v danom prípade „osôb odvodzujúcich svoje práva od žalobcu 1/ a žalobcu 2/“ bez toho, aby sa zohľadnil aj konkrétny obsah zmluvy o zriadení vecného bremena, teda aby sa uviedlo v súlade s návrhom na vydanie takého súdneho rozhodnutia, ku ktorým konkrétnym subjektom je žalovaný povinný povinnosť strpieť, dochádza k zásahu, ktorý je neprimeraný. Vymedzenie obsahu a rozsahu navrhovaného strpenia povinnosti žalovaného vo vzťahu k oprávnenej osobe (osôb odvodzujúcich svoje práva od žalobcu 1/ a žalobcu 2/) je obsiahnuté v petite návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým je súd viazaný (§ 216 ods. 1 CSP) a preto ak žalobcovia 1/ a 2/ nevymedzili konkrétny osoby, ktoré majú odvodené práva od žalobcu 1/ a žalobcu 2/, nemohol tak za žalobcov urobiť súd, ktorý rozhoduje medzi dvoma sporovými stranami a nemôže priznať niečo iné než bolo žiadané. Navrhovaná všeobecná formulácia neodkladného opatrenia, ktorou súd ukladá žalovanému povinnosť strpieť vo vzťahu k osobám, ktoré majú odvodené práva od žalobcu 1/ a žalobcu 2/, vedie potom k zamietnutiu návrhu (návrh nemá vady, pre ktoré by bol daný dôvod podanie odmietnuť). S ohľadom na uvedené odvolací súd návrh v uvedenej časti ako nedôvodný postupom podľa § 388 CSP zamietol.

17. Pokiaľ ide o napadnutý II. výrok (povinnosť zdržať sa akýchkoľvek úkonov, ktoré môžu žalobcovi 1/, žalobcovi 2/ a osobám odvodzujúcim svoje práva od žalobcu 1/ a žalobcu 2/ sťažiť alebo znemožniť prechod pešo a prejazd motorovými a nemotorovými vozidlami, ktorých celková hmotnosť nepresahuje 3,5 tony cez pozemok parcely reg. „C“, par. č. 11138/10, druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie o výmere 10722 m², nachádzajúci sa v okrese Senica, obci Š. C., katastrálnom území Š. C., zapísaný na LV č. XXXX vedenom Okresným úradom Senica, katastrálny odbor ako aj cez cestnú komunikáciu vybudovanú na tomto pozemku) odvolací súd sa nestotožnil so záverom okresného súdu, ktorý návrhu (aj) v tejto časti vyhovel. Odvolací súd má za to, že požadovaný nárok podľa definovania žalobcami spadá taktiež pod ustanovenie § 325 ods. 2 písm. d) CSP. Avšak žalobcami definovaná požiadavka je podľa odvolacieho súdu už zahrnutá (pokrytá) v navrhovanom I. výroku neodkladného opatrenia, preto takúto požiadavku je nutné považovať za nadbytočnú a teda aj nedôvodnú. Naviac možno konštatovať, že formulácia „zdržať sa akýchkoľvek úkonov“ je taktiež iba všeobecná. S poukazom na uvedené odvolací súd napadnutý II. výrok postupom podľa § 388 CSP zmenil a návrh v tejto časti zamietol.

18. Odvolací súd (tak ako aj súd prvej inštancie) neuložil žalobcom podať žalobu vo veci samej v zmysle § 336 ods. 1 CSP, pretože bol toho názoru, že neodkladným opatrením, ktorému bolo (čiastočne) vyhovieť možno dosiahnuť trvalú úpravu pomerov medzi stranami, preto postupoval podľa § 337 ods. 2 CSP a rozhodol tak ako je uvedené v III. výroku tohto uznesenia.

19. Vzhľadom na to, že odvolací súd potvrdil I. výrokom čiastočne nariadené neodkladné opatrenie pred začatím konania a žalobcovi povinnosť podľa § 336 ods. 1 neuložil, na rozdiel od súdu prvej inštancie poučil podľa § 337 ods. 1 CSP žalovaného, ktorému sa neodkladným opatrením ukladá povinnosť, že je oprávnený podať proti žalobcovi 1/ žalobu v zmysle § 126 Občianskeho zákonníka (ak oprávnený z vecného bremena vykonáva právo v širšom rozsahu, ako mu vecné bremeno umožňuje, alebo ak toto bremeno svojpomocne rozširuje).

20. V súvislosti s rozhodovaním o trovách konania odvolací súd poukázal na to, že predmetom konania v danej veci sú viaceré nároky žalobcov (povinnosť strpieť prechod pešo žalobcu 1/ a žalobcu 2/ cez pozemok parcely reg. „C“, par. č. 11138/10, druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie o výmere 10722 m² nachádzajúci sa v okrese Senica, obci Š. C., katastrálnom území Š. C., zapísaný na LV č. XXXX vedenom Okresným úradom Senica, katastrálny odbor, ako aj cez cestnú komunikáciu vybudovanú na tomto pozemku, povinnosť strpieť prejazd motorovými a nemotorovými vozidlami žalobcu 1/ a žalobcu 2/ cez pozemok parcely reg. „C“, par. č. 11138/10, druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie o výmere 10722 m² nachádzajúci sa v okrese Senica, obci Š. C., katastrálnom území Š. C., zapísaný na LV č. XXXX vedenom Okresným úradom Senica, katastrálny odbor, ako aj cez cestnú komunikáciu vybudovanú na tomto pozemku; povinnosť strpieť prechod pešo a prejazd motorovými a nemotorovými vozidlami osôb odvodzujúcich svoje práva od žalobcu 1/ a žalobcu 2/ cez pozemok parcely reg. „C“, par. č. 11138/10, druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie o výmere 10722 m² nachádzajúci sa v okrese Senica, obci Š. C., katastrálnom území Š.G. C., zapísaný na LV č. XXXX vedenom Okresným úradom Senica, katastrálny odbor, ako aj cez cestnú komunikáciu vybudovanú na tomto pozemku; povinnosť zdržať sa akýchkoľvek úkonov, ktoré môžu žalobcovi 1/, žalobcovi 2/ a osobám odvodzujúcim svoje práva od žalobcu 1/ a žalobcu 2/ sťažiť alebo znemožniť prechod pešo a prejazd motorovými a nemotorovými vozidlami cez pozemok parcely reg. „C“, par. č. 11138/10, druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie o výmere 10722 m², nachádzajúci sa v okrese Senica, obci Š. C., katastrálnom území Š. C., zapísaný na LV č. XXXX vedenom Okresným úradom Senica, katastrálny odbor ako aj cez cestnú komunikáciu vybudovanú na tomto pozemku), preto odvolací súd postupoval pri rozhodovaní o náhrade trov konania pri každom nároku samostatne, pričom prvoradým kritériom pri posudzovaní náhrady trov konania je procesný úspech tej - ktorej strany sporu.

21. Pokiaľ ide o nárok (strpieť prechod pešo žalobcu 1/ a žalobcu 2/ cez pozemok parcely reg. „C“, par. č. 11138/10, druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie o výmere 10722 m² nachádzajúci sa v okrese Senica, obci Š. C., katastrálnom území Š. C., zapísaný na LV č. XXXX vedenom Okresným úradom Senica, katastrálny odbor, ako aj cez cestnú komunikáciu vybudovanú na tomto pozemku) žalobcovia 1/ a 2/ boli v tejto časti úspešní v celom rozsahu, preto odvolací súd postupom podľa § 396 ods. 2 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 2 CSP priznal žalobcom 1/ a 2/ nárok voči žalovanému na náhradu prvoištančných a odvolacích trov v plnom rozsahu.

22. Čo sa týka nároku (strpieť prejazd motorovými a nemotorovými vozidlami žalobcu 1/ a žalobcu 2/ cez pozemok parcely reg. „C“, par. č. 11138/10, druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie o výmere 10722 m² nachádzajúci sa v okrese Senica, obci Š. C., katastrálnom území Š. C., zapísaný na LV č. XXXX vedenom Okresným úradom Senica, katastrálny odbor, ako aj cez cestnú komunikáciu vybudovanú na tomto pozemku), žalobcovia 1/ a 2/ boli v tejto časti čiastočne úspešní v rozsahu 50 % (keď žalovanému bola uložená povinnosť strpieť jazdu osobnými motorovými a nemotorovými vozidlami, ktorých celková hmotnosť nepresahuje 3,5 tony žalobcu 1/ a žalobcu 2/ cez pozemok parcely reg. „C“, par. č. 11138/10, druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie o výmere 10722 m² nachádzajúci sa v okrese Senica, obci Š. C., katastrálnom území Š. C., zapísaný na LV č. XXXX vedenom Okresným úradom Senica, katastrálny odbor, ako aj cez cestnú komunikáciu vybudovanú na tomto pozemku a žalovaný bol úspešný v rozsahu 50 %, keďže nárok v časti strpenia jazdy osobnými

motorovými a nemotorovými vozidlami, ktorých celková hmotnosť presahuje 3,5 tony žalobcu 1/ a žalobcu 2/ bol zamietnutý (III. výrok napadnutého uznesenia), preto odvolací súd postupoval podľa § 255 ods. 2 CSP a rozhodol, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania (prvoinštančného a odvolacieho).

23. Čo sa týka nároku (zdržať sa akýchkoľvek úkonov, ktoré môžu žalobcovi 1/, žalobcovi 2/ a osobám odvodzujúcim svoje práva od žalobcu 1/ a žalobcu 2/ sťažiť alebo znemožniť prechod pešo a prejazd motorovými a nemotorovými vozidlami cez pozemok parcely reg. „C“, parc. č. 11138/10, druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie o výmere 10722 m², nachádzajúci sa v okrese Senica, obci Š. C., katastrálnom území Š. C., zapísaný na LV č. XXXX vedenom Okresným úradom Senica, katastrálny odbor ako aj cez cestnú komunikáciu vybudovanú na tomto pozemku), žalovaný bol v tejto časti úspešný, preto odvolací súd postupom podľa § 396 ods. 2 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 2 CSP priznal žalovanému voči žalobcom 1/ a 2/ nárok na náhradu prvoinštančných a odvolacích trov v plnom rozsahu.

24. Čo sa týka nároku (strpieť prechod pešo a prejazd motorovými a nemotorovými vozidlami osôb odvodzujúcich svoje práva od žalobcu 1/ a žalobcu 2/ cez pozemok parcely reg. „C“, parc. č. 11138/10, druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie o výmere 10722 m² nachádzajúci sa v okrese Senica, obci Š. C., katastrálnom území Š. C., zapísaný na LV č. XXXX vedenom Okresným úradom Senica, katastrálny odbor, ako aj cez cestnú komunikáciu vybudovanú na tomto pozemku) žalovaný bol v tejto časti úspešný, preto odvolací súd postupom podľa § 396 ods. 2 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 2 CSP priznal žalovanému voči žalobcom 1/ a 2/ nárok na náhradu prvoinštančných a odvolacích trov v plnom rozsahu.

25. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podali žalobcovia dovolanie. Dovolanie podali, čo do časti výroku II. - čo do zamietajúcej časti, a čo do výroku IV. (náhrada trov konania). Žalobcovia zdôvodnili prípustnosť dovolania s poukazom na § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

25.1. K dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP žalobcovia uviedli, že uznesenie krajského súdu nie je riadne odôvodnené a je aj rozporné. Nedostatočne je odôvodnené vo vzťahu k výroku II. a následne na to nadväzujúcim výroku IV. Poukazovali na bod 43., 46. odôvodnenia uznesenia odvolacieho súdu a následne bod 56. odôvodnenia uznesenia krajského súdu. Vo svetle týchto úvah súdu je odôvodnenie uznesenia krajského súdu zásadne rozporuplné a nedostatočné. Pokiaľ mal súd za to, že povinnosť uvádzaná v rámci výroku II. návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia (povinnosť zdržať sa úkonov brániacich v prechode a prejazde) je konzumovaná výrokom I. tohto návrhu (povinnosť strpieť prechod a prejazd) a nie je potrebné túto opätovne a nadbytočne ukladať, súd v tomto smere neuviedol, prečo neposúdil úspešnosť žalobcov v tejto časti žaloby v spojení s výrokom I. Uznesenia Okresného súdu Senica (resp. s výrokom II. uznesenia krajského súdu), keď podľa jeho názoru išlo o duplikáciu návrhu. Krajský súd v časti výroku I. navrhovaného neodkladného opatrenia žalobcom vyhovel, keď uložil povinnosť žalovanému strpieť prechod a prejazd žalobcov cez sporný pozemok, teda žalobcovia boli v tejto časti čiastočne úspešní, pričom pokiaľ mal súd za to, že je týmto konzumovaná aj časť navrhovaného výroku II. neodkladného opatrenia boli žalobcovia úspešní čiastočne aj v časti výroku II. neodkladného opatrenia.

25.2. Nedostatočnosť odôvodnenia uznesenia krajského súdu a tiež jeho rozpor s výrokom II. a IV. spočíva v skutočnosti, že na jednej strane súd konštatuje potrebu prihliadnutia na obsah podania a vyhnutia sa prílišnému formalizmu, no na druhej strane v rozpore s uvedeným názorom formalisticky zamietol návrh a priznal žalovanému náhradu trov konania v časti II. výroku návrhu neodkladného opatrenia v súvislosti, s ktorým sám konštatoval, že z obsahového hľadiska bol tento zahrnutý vo výroku I. návrhu neodkladného opatrenia v rámci, ktorého boli žalobcovia v časti úspešní, pričom tento svoj rozpor žiadnym spôsobom nevysvetlil.

25.3. Súd taktiež nevysvetlil, ako dospel k názoru, že formulácia žalobcov zdržať sa akýchkoľvek úkonov súdom označená ako všeobecná bráni vydaniu neodkladného opatrenia.

25.4. K dovolaciemu dôvodu žalobcovia s poukazom na § 421 ods. 1 písm. b) CSP uviedli, že rozhodnutie záviselo od posúdenia otázky, či v prípade návrhu na priznanie ochrany práva prechodu a prejazdu osôb odvodzujúcich svoje práva od oprávneného z vecného bremena je potrebné konkrétne

špecifikovať osoby odvodzujúce svoje práva od oprávneného z vecného bremena. Poukázali pritom aj na judikát R 14/1988. Z uvedených dôvodov žiadali dovolací súd, aby zrušil uznesenie krajského súdu v zamietajúcej časti výroku II. (vo zvyšku návrh zamietá) a vo výroku IV. a vec vrátil v týchto častiach odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

26. K dovolaniu bolo podané písomné vyjadrenie zo strany žalovaného. Na úvod uviedol, že s neodkladným opatrením nesúhlasí. Má však za to, že odôvodnenie uznesenia v časti bodov 46. až 57. týkajúci sa výrokov, ktorým odvolací súd zmenil uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je viac ako dostatočné, nielen, čo do kvantitatívnej ale aj kvalitatívnej stránky a je vnútorne konzistentné a presvedčivé. Žalovaný rozpor odôvodnenia s výrokmi II. a IV. uznesenia nevidí. Stotožnil sa s právnym názorom odvolacieho súdu, podľa ktorého návrh žalobcov v časti strpieť prechod a prejazd osôb odvodzujúcich svoje práva od žalobcu 1/ a 2/ bol nedôvodný, na základe uvedeného žiadal dovolanie, ako nedôvodné zamietnuť.

27. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu v neprospech, ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že tento mimoriadny opravný prostriedok dovolateľov nie je dôvodný a dovolanie je potrebné zamietnuť s poukazom na § 448 CSP.

27.1. Podľa § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

27.2. Podľa § 420 písm. f) CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

27.3. Podľa § 431 ods. 1 a 2 CSP, dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

27.4. Predmetom dovolania je výrok II. uznesenia odvolacieho súdu, ktorým bol návrh na nariadenie neodkladného opatrenia vo zvyšku zamietnutý a výrok IV. napadnutého uznesenia odvolacieho súdu o náhrade trov konania.

K prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP

28. Úspešné uplatnenie dovolania je nevyhnutne podmienené okrem iného záverom najvyššieho súdu o prípustnosti dovolania. Predpokladom prípustnosti dovolania pre tzv. vady zmätočnosti podľa § 420 CSP je, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa konanie končí. Najvyšší súd tak musí skúmať, či napadnuté uznesenie má povahu niektorého zo zákonom predpokladaných rozhodnutí umožňujúcich najvyššiemu súdu ako súdu odvolaciemu, uskutočniť ďalší prieskum dovolania spočívajúci najmä v prieskume dôvodnosti dovolania.

28.1. Najvyšší súd pri skúmaní povahy napadnutého uznesenia na účely prípustnosti dovolania prihliada na (i) časový okamih podania návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a žaloby vo veci samej (podanie spoločne alebo v priebehu jedného zo začatých konaní) alebo (ii) časový okamih rozhodnutia vo veci samej (podanie návrhu po skončení konania vo veci samej), resp. na to (iii) či k podaniu žaloby vo veci samej vôbec došlo. Uvedené vyplýva z ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu obsiahnutej, napr. v uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 14. júna 2017, sp. zn. 8Cdo/83/2017 a v iných rozhodnutiach najvyššieho súdu pod sp. zn. 3Cdo/157/2017, 4Obdo/66/2017, 5Cdo/74/2020 a 4Obdo/94/2020. Za určitej situácie tak podľa tejto praxe môže mať rozhodnutie odvolacieho súdu o odvolaní proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie vydanému v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia (ďalej len „odvolacie rozhodnutie“) povahu rozhodnutia vo veci samej.

28.2. V zmysle ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu (vrátane tej špecifikovanej v odseku 28.1. odôvodnenia tohto rozhodnutia) je predpokladom dovolacieho prieskumu odvolacieho rozhodnutia, aby neodkladné opatrenie konzumovalo vec samu. Iba vtedy má neodkladné opatrenie povahu rozhodnutia

vo veci samej. Prax síce stanovuje určité vodidlá, na ktoré prihliada pri skúmaní povahy rozhodnutia, podstatou však vždy je, aby neodkladné opatrenie konzumovalo vec samu. V každom jednotlivom prípade je potrebné vychádzať z konkrétnych okolností prípadu, ktoré v konaní vyšli najavo, ako aj zo skutočností všeobecne známych alebo ustanovených zákonom. Ak z obsahu spisu, t. j., vrátane zistení súdu alebo tvrdení a vyjadrení strán, nie je možné zistiť okolnosti, ktoré sú potrebné pre uplatnenie príslušného vodidla, je potrebné o to starostlivejšie skúmať ďalšie okolnosti, z ktorých možno zistiť povahu rozhodnutia.

28.3. Pri skúmaní prípustnosti dovolania najvyšší súd môže zistiť nesprávnosť výroku súdneho rozhodnutia alebo procesného postupu súdu. Hoci by tieto nesprávnosti neboli ako dovolacie dôvody uvedené v dovolaní, najvyšší súd musí na ne brať zreteľ, nie však ako na dovolacie dôvody, keďže je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP), ale ako na skutočnosti, ktoré majú vplyv pre prijatie záveru o prípustnosti alebo neprípustnosti dovolania. Je výlučnou právomocou najvyššieho súdu skúmať prípustnosť dovolania, a preto v takej súvislosti nie je viazaný akýmkoľvek výrokom súdneho rozhodnutia alebo procesným postupom súdu. Zistené nesprávnosti sa na účely dovolacieho konania posudzujú odlišne ako v prípade iných konaní o opravných prostriedkoch. Preto najvyšší súd nemôže pri skúmaní povahy napadnutého rozhodnutia v rámci skúmania prípustnosti dovolania vychádzať len z toho, či súd uložil povinnosť podľa § 336 ods. 1 CSP, resp. urobil poučenie podľa § 337 ods. 1 CSP.

28.4. Súd v zmysle § 336 ods. 1 CSP môže, ale nemusí pristúpiť k nariadeniu neodkladného opatrenia pred začatím konania vo veci samej bez uloženia povinnosti podať žalobu vo veci samej zo strany navrhovateľa. Nemusi tak urobiť z rôznych dôvodov, je to na úvahe súdu. Ak súd prvej inštancie neuloží povinnosť podať žalobu vo veci samej, tento postup je preskúmateľný v odvolacom konaní. Tento postup však bez iného neznamena, že neodkladné opatrenie konzumuje vec samu. Navrhovateľ je stále oprávnený sa efektívne domáhať súdnej ochrany aj žalobou vo veci samej. Táto má svoj vlastný režim, a preto jej nepodanie, odmietnutie, zamietnutie alebo zastavenie konania vo veci samej, sa nedotýka už nariadeného neodkladného opatrenia (neuplatní sa § 336 ods. 3 a 4 CSP). V konaní začatom na podklade takej žaloby však súd musí ex officio v zmysle § 161 CSP v spojení s § 230 CSP prihliadať na to, či je v konaní daná prekážka res iudicata ako negatívna procesná podmienka.

28.5. Ak súd neuloží povinnosť podľa § 336 ods. 1 CSP, pristúpi podľa § 337 CSP k poučeniu žalovaného o možnosti podať žalobu vo veci samej, pričom tak urobí vo výroku rozhodnutia. Predmet konania vo veci samej sa však môže týkať aj nárokov na navrátenie do pôvodného stavu alebo nárokov na náhradu škody alebo inej ujmy spôsobenej výkonom neodkladného opatrenia. Vec sama tak v tomto ponímaní nie je obmedzená výlučne nárokom, ktorého ochrany sa navrhovateľ domáha návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia. Absencia výroku podľa § 336 ods. 1 CSP alebo výroku podľa § 337 ods. 2 CSP preto bez iného neznamena, že neodkladné opatrenie konzumuje vec samu. Navyše aj v takom prípade platí § 334 CSP, a teda možnosť zrušenia neodkladného opatrenia po odpadnutí dôvodov, pre ktoré bolo nariadené.

28.6. Predmetom dovolania zo strany žalobcov v predmetnej veci je zmenový výrok II. napadnutého uznesenia odvolacieho súdu, ktorý zamietol návrh na nariadenie neodkladného opatrenia v časti strpieť prechod pešo a prejazd motorovými a nemotorovými vozidlami, ktorých celková hmotnosť nepresahuje 3,5 tony osôb odvodzujúcich svoje práva od žalobcu 1/ a žalobcu 2/ cez pozemok parcely reg. „C“, parc. č. 11138/10, druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie o výmere 10722 m² nachádzajúci sa v okrese Senica, obci Š. C., katastrálnom území Š. C., zapísaný na LV č. XXXX vedenom Okresným úradom Senica, katastrálny odbor, ako aj cez cestnú komunikáciu vybudovanú na tomto pozemku a v časti povinnosti zdržať sa akýchkoľvek úkonov, ktoré môžu žalobcovi 1/, žalobcovi 2/ a osobám odvodzujúcim svoje práva od žalobcu 1/ a žalobcu 2/ sťažiť alebo znemožniť prechod pešo a prejazd motorovými a nemotorovými vozidlami, ktorých celková hmotnosť nepresahuje 3,5 tony cez pozemok parcely reg. „C“, par. č. 11138/10, druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie o výmere 10722 m², nachádzajúci sa v okrese Senica, obci Š. C., katastrálnom území Š. C., zapísaný na LV č. XXXX vedenom Okresným úradom Senica, katastrálny odbor ako aj cez cestnú komunikáciu vybudovanú na tomto pozemku.

28.7. Dovolací súd konštatuje, že z celého kontextu prejednávanej veci, najmä aj s poukazom na body 47. až 49. odôvodnenia uznesenia odvolacieho súdu vyplýva, že v danom prípade ide o prieskum rozhodnutia vo veci samej. Z bodu 48. odôvodnenia vyplýva: „Odvolací súd (tak ako aj súd prvej inštancie) neuložil žalobcom podať žalobu vo veci samej v zmysle § 336 ods. 1 CSP, pretože bol toho

názoru, že neodkladným opatrením, ktorému bolo (čiastočne) vyhovené možno dosiahnuť trvalú úpravu pomerov medzi stranami, preto postupoval podľa § 337 ods. 2 CSP a rozhodol tak ako je uvedené v III. výroku tohto uznesenia.“

28.8. Vo vzťahu k § 420 písm. f) CSP žalobcovia namietajú najmä nedostatok zdôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, resp. aj rozpornosť výroku a odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu.

28.9. Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo strany konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky, súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. uplatneným nárokom a obranou proti takému uplatneniu. Pritom všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo strany konania na súdnu ochranu, resp. spravodlivý proces. (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 204/04).

29. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (napr. sp. zn. II. ÚS 4/94, sp. zn. II. ÚS 3/97, sp. zn. I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania, vrátane ich dôvodov a námietok. Ústavný súd v zmysle svojej judikatúry považuje za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej, alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (napr. sp. zn. IV. ÚS 150/03, sp. zn. I. ÚS 301/06).

29.1 .V zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj ústavného súdu platí, že judikatúra síce nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia; ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998). Ústavný súd vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (napr. rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 119/03-30).

29.2. Nie je porušením práva na spravodlivý proces iné hodnotenie vykonaných dôkazov, skutkových tvrdení strán, ako aj iný právny názor súdu na dôvodnosť uplatneného nároku. Vecná spojitosť odôvodnenia rozhodnutia s princípom práva na spravodlivý proces garantuje každému účastníkovi konania, že vydaný rozsudok musí spĺňať limity zrozumiteľného, určitého a logicky odôvodneného rozsudku.

29.3. Dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je nesúhlas s právnym posúdením veci (R 54/2012, R 24/2017). Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Ani od 1. júla 2016 nie je žiadny dôvod pre odklon od vyššie uvedeného chápania dopadu nesprávneho právneho posúdenia veci na možnosť niektorej strany civilného sporového konania uskutočňovať jej patriace procesné oprávnenia. Dovolaací súd v tejto súvislosti poukazuje na konštatovanie Ústavného súdu SR, podľa ktorého prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu konania zmätočnosti znemožňujúcu realizáciu procesných oprávnení účastníka konania (IV. ÚS 196/2014, IV. ÚS 279/2018).

29.4. Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv strany sporu. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (I. ÚS 188/06).

29.5. Tento dovolací dôvod dovolací súd nepovažuje za dôvodný. Odvolací súd jasne v dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, z akých dôvodov zamietol vo zvyšku návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktoré zamietnutie v časti je potrebné chápať v kontexte bodov 43. až 46. odôvodnenia napadnutého uznesenia. Podľa názoru dovolacieho súdu výrok odvolacieho súdu, ktorý návrh na neodkladné opatrenie vo zvyšku zamietol, vyplýva z uvedených dôvodov, ktoré nie sú nezrozumiteľné. Nie je možné vôbec ani konštatovať rozpornosť výroku a odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, nakoľko je zrejmé, že zmenový výrok II. napadnutého uznesenia odvolacieho súdu nahrádza výroky I. a II. súdu prvej inštancie, nie je možné hovoriť o rozpornosti výroku a odôvodnenia, keď vysvetlenie dôvodov sa nachádza v bode 44., 45. a 46. odôvodnenia napadnutého uznesenia. Dôvody rozhodnutia odvolacieho súdu z akých dôvodov pristúpil k takémuto rozhodnutiu sú zrejmé, dovolací súd podrobne zdôvodnil aj v čom spočívala formulačná zmena výroku uznesenia súdu prvej inštancie, táto však zároveň nie je predmetom dovolania, lebo je vo vzťahu k žalobcom vyhovujúca. Z výroku napadnutého uznesenia odvolacieho súdu, ktorým zamietol v tých častiach návrh na vydanie neodkladného opatrenia (formulovaný vo výroku II. vo zvyšku návrh zamietal) je v spojení s vyššie označenými bodmi odôvodnenia uznesenia dostatočne zrejmé a samozrejme aj preskúmateľné, v ktorej konkrétnej časti bol návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietnutý. Preto napadnuté uznesenie v tejto časti netrpí namietanou vadou zmätočnosti v zmysle ust. § 420 písm. f) CSP, ktorá mala spočívať v nedostatku odôvodnenia, nepreskúmateľnosti resp. rozporu odôvodnenia s jeho výrokovou časťou.

29.6. Dovolací súd tiež opakovane vo viacerých svojich rozhodnutiach uvádza a zdôrazňuje, že dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je nesúhlas žalobcov s právnym posúdením veci (R 54/2012, R 24/2017).

30. Rovnako, pokiaľ ide o dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP vo vzťahu k výroku IV. napadnutého uznesenia a to vo vzťahu k náhrade trov konania, ktorým bola priznaná žalovanému náhrada trov konania tak, ako je to špecifikované vo výroku tohto uznesenia, odôvodnenie rozhodnutia z tohto pohľadu sa nachádza v bodoch 51. až 57. odôvodnenia rozhodnutia, čo sa týka konkrétne náhrady trov konania, ktorá bola priznaná žalovanému, táto je v bodoch 56. a 57. odôvodnenia rozhodnutia, pričom táto nevykazuje ani rozpornosť odôvodnenia vo vzťahu k ostatným výrokom napadnutého rozhodnutia, práve naopak náhrada trov konania je podrobne v týchto jednotlivých odsekoch odôvodnenia napadnutého uznesenia zdôvodnená. Preto ani v tejto časti nie je možné hovoriť o opodstatnenosti dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP.

31. Dovolanie vo vzťahu k § 421 ods. 1 písm. b) CSP dovolatelia v tejto časti namietali nesprávne právne posúdenie odvolacím súdom.

31.1. Čo sa týka dovolacích dôvodov podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, dovolací súd poukazuje na ustanovenie § 421 ods. 2 CSP v spojení s § 357 písm. d) a m) CSP v zmysle ktorých konštatuje, že v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia a náhrady trov konania, nie je prípustné dovolanie týkajúce sa právneho posúdenia veci. Z uvedeného vyplýva jednoznačný záver, že dovolanie z dôvodov podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP na základe námietky nesprávneho právneho posúdenia veci, nie je prípustné. Z uvedených dôvodov bolo dovolanie v tejto časti odmietnuté postupom podľa § 447 písm. c) CSP.

32. Vzhľadom na uvedené došlo k zamietnutiu dovolania žalobcov postupom podľa § 448 CSP.

33. O náhrade trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol pri aplikácii § 453 ods. 1 CSP za použitia § 255 ods. 1 CSP, keď žalovaný bol v dovolacom konaní úspešný v plnom rozsahu.

34. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.